

A bírálóbizottság értékelése

A jelölt két évtizedes kutatómunkája és nemzetközi publikációs tevékenysége vezetett a jelen doktori értekezés megírásához, amelyben az ókortörténet egyik rendkívül érdekes fejezetéről készített minden szempontból alapos történelmi elemzést, a különböző típusú (irodalmi, régészeti, felirattani, numizmatikai, papirologiai) ókori források széleskörű vizsgálata alapján, a vonatkozó szakirodalom kellően gondos figyelembe vételével. A feldolgozott forrásokat szakszerűen, megfelelő nyelvi és tárgyi hozzáértéssel értelmezi. Nagy erénye az értekezésnek a holisztikus szemlélet, a források egészének egyenrangú vizsgálata.

Az értekezés nemcsak a feltárható történelmi adatokat foglalja össze, hanem azok alapján megalapozott önálló következtetéseket von le, amelyek fontos új kutatási eredmények. Ezeket azonban a jelölt nem foglalja össze a műben. Így az értekezés végső következtetése mégsem teljesen világos. A háborúkat összekapcsoló legfontosabb elemnek láthatólag a zsidó messianisztikus-eschatologikus elképzeléseket tartja, de ezt nem fejti ki kellő részletességgel (amit az opponensi véleményekre adott válaszában pótol).

Lényeges, nemzetközi mércével tekintve is kiemelkedő eleme a disszertációnak a második háború előzményeinek, a diaszpórák állapotának bemutatása vagy a társadalom különböző rétegeinek helyzetét ábrázoló elemzése. Az értekezés a címében jelzett tárgynál szélesebb körű elemzést ad a római–zsidó kapcsolatok egészére. A tárgyalt három háborút külön fejezetekben részletezi; a forrásanyag aránytalansága miatt érthetően az első háború bemutatása a legrészletesebb, a legnagyobb jelentőségű azonban a legkevésbé dokumentált második háborúról írott elemzése.

Az értekezés összességében fontos, nemzetközileg is értékes új tudományos eredményeket mutat fel (pl. Aelia Capitolina colonia alapítása körülményeinek az eddigieknél pontosabb meghatározása); kiemelendő, hogy elsőként köti össze a három háború történetét a messianisztikus-eschatologikus irányzatok tükrében egységesen vizsgálva.